

عنوان مقاله:

تاملی در بازخوانی نزاع اشکانی - ساسانی در کتاب های درسی ابتدایی دوره پهلوی اول (۱۳۰۴-۱۳۲۰ ش)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات تاریخ اسلام، دوره 15، شماره 59 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

شهناز حجتی نجف ابادی - Meibod University, Faculty of Humanities, Department of Iranian Studies

خلاصه مقاله:

در کتاب های درسی مقطع ابتدایی طی سال های ۱۳۰۴ تا ۱۳۲۰ ش. روایتی از تاریخ اشکانیان در ایران صورت بندی شده که دارای ابعاد گفتمانی و ایدئولوژیکی معناداری است. در این روایت، دانش-آموزان در معرض آفرینش روایتی از تاریخ باستانی ایران قرار می گرفتند که در آن، برآمدن ساسانیان به مثابه غلبه نور بر تاریکی و ملی گرایی بر بیگانگی پرستی بود. اشکانیان در این روایت، نه تنها ایرانی قلمداد نمی شدند، بلکه نوعی غلبه روح غیر ایرانی بر هویت ایرانی رخ داده بود که اینک به واسطه ظهور ساسانیان، خاتمه یافته و دوره ای از رستگاری ملی آغاز شده بود. پرسش اصلی پژوهش حاضر این است که روایت غالب در متون مذکور، تحت تاثیر کدام زمینه های گفتمانی و ایدئولوژیکی، تبدیل به روایتی ضد اشکانی شد و در نقطه مقابل آن، ساسانیان به ناجیان ایران از تاریکی و تباهی مشهور شدند؟ فرضیه این است که اقتضانات ایدئولوژیکی، الزامات مشروعیت بخش و همچنین تقویت نوعی حس ملی گرایی در میان کودکان مقاطع پایه، سبب برآمدن روایتی شد که در آن انکار، تحقیر و تلاش برای فراموشی میراث اشکانیان، هسته کانونی آن شد

کلمات کلیدی:

Textbooks, historiography, Parthians, Sasanians, Pahlavi I era, کتاب های درسی، تاریخ نگاری، اشکانیان، ساسانیان، پهلوی

اول

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1970745>

